

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redaktor **Zygmunt Trzebiński.**

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca **Antoni Siennicki.**

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronicy 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

КВИТАНЦІЯ.

Отпечатанный без предвари-
тельной пензуры № 34 газеты
Gazeta Częstochowska, заключающий
въ себя 1 печатный лист
доставлен ко мнѣ въ канцелярію.
1910 г.

Полицеймейстеръ
города Ченстохова

TR „ODEON” W. KRZEMIŃSKIEGO

(Najstarszy w Królestwie)
Zupełna zmiana programu!
Zmianionych dni, (opowiadania historyczne G. Liguora) **Wybry Morska łódź ratunkowa**, (zdjęcie z natury) **Każdy Odosk**, (kom.) **Transformacje kotki**, (fantazja w kol.)

żowanej **OPERETKI** ze współudziałem:
ru p. Myszkowskiego. P. KRAWCZYŃSKIEGO, tenora, i P. REM-
rakterystyka, artystów teatru Lubelskiego.

Reżyser **W. Nynkowski** operetka w 1 akcie, muzyka J. Costé.

i sobotę. - W Kalloskopach wystawiono: **Widoki Rzymu** (serja 2-a)

Szczegóły w afiszach i programach. 189

Росписка № 26

Узаконенное число экземпляров № 34 издания
Gazeta Cz.
изъ типографии
получено 26/1, 1910 г. въ 1 ч. 20 м.
пополу 4 Размѣръ Экземп.
Инспекторъ по дѣламъ печати
Гор. Лодзь

ezkar-
ze po-
" oraz
narak-
owia-
wódcy
żyć z
ę ad-
rządzić
muja-
waniu
kiego
i nie-
jena-
otnie
v za-

Po potopie.

Strasna klęska powodzi, która obecnie dotknęła Francję i jej stolicę, bardzo smutne i przygnębiające wrażenie wywarła na jej mieszkańcach, widać to z tonu i treści artykułów, opisujących tę olbrzymią katastrofę żywiołową, która francuzom, ufnym w swe zdolności naukowe, przedsiębiorczość i spryt, wykażała całą nicość siły i środków ludzkich w walce z wyższymi siłami przyrody, łamiącymi najmocniejsze i najbardziej zabezpieczone przyrządy ochrony. Prasa — to zwierciadło aktualnych zdarzeń i prądów danego narodu, przepelniona jest obecnie we Francji artykułami, z różnych stanowisk oświetlających obecną powódź, a więc: jedni piszą o „potopie Francji”, drudzy głęboko zastanawiają się już nad samą kwestją ogólnego potopu, jak gdyby wraz z Francją cały świat musiał być zatopiony; dalej spotykamy artykuły wykazujące w tej klęsce rękę wyższej sprawiedliwości, karzącą współczesną Francję za upadek moralności. Faktycznie za temi ostatnimi wywodami przemawia zaiste dziwnie i niedocieczone skojarzenie się okoliczności, pozwalające domyśleć się gniewu Bożego, zbyt dumnych i odrzucających wiarę w Boga i prawa Jego tegoczesnych francuzów.

Między innymi nie brak też słów uspokojenia i otuchy, że terazniejsza powódź nie jest wypadkiem nadzwyczajnym, nawiedzała ona Francję już nieraz, i nie była wcale zwiastunem potopu, jak ją chcą widzieć czarno i smętnie usposobieni dotknięci powodzią paryżanie.

Jako ciekawy i doskonale opisujący „wybryki Sekwany”, przytaczamy w streszczeniu artykuł z paryskiego dziennika „Gaulois”, podający historyczne daty i opisy licznych powodzi w Paryżu, nawiedzających go w ciągu kilku wieków. Jak wiadomo czytamy tam—Sekwana nie jest wcale spokojną i „potulną” rzeką, jaką się przedstawia przechadzającym się szczególnie w miesiacach letnich po jej bulwarach spacerowiczom.

Dała się ona we znaki paryżanom z piętnastego stulecia, gdy w roku 1469, dnia 7-go stycznia groźnie z swych brzegów wystąpiła. Spieniona i coraz bardziej przybierająca woda dotarła wówczas do odległych od brzegów Sekwany dzielnic miasta, niszcząc po drodze budowle oraz stawiane jej tamy. Przez cały tydzień powódź ciągle wzrastała, aż przerazona ludność odbywała uroczyste procesje błagalne ze szczyłkami partronki im. Paryża św. Genowefy, prosząc nieba o ocalenie zagrożonego grodu. W rok potem nawiedziła Paryż druga powódź, siłą swą niszczycielską i liczbą ofiar i szkód przez nią spowodowanych przewyższającą poprzednią. 25 października roku 1494 wylała również Sekwana, zrywając most „Notre-Dame” i burząc doszczętnie stojące obok niego 65 mieszkalnych domów, a w falach wezbranej rzeki znalazło śmierć 560 mieszkańców nadbrzeżnych domków, zaskoczonych wśród snu powodzią.

Desperacja, wzburzenie ówczesnej ludności było tak wielkie, iż z urzędu oglądających szkody przedstawiciele kupiectwa, wszystkich radnych, prokuratora państwowego miasta oraz poborców podatkowych, jako rzekomych sprawców klęski, iż nie uchwalili obwałowania rzeki, zamordowano. Most Notre-Dame odbudowano następnie w ciągu lat od 1500 do 1512 oraz podniesiono powierzchnie wybrzeży tak, iż znikły dawne 13 schodów, prowadzących do kościoła Notre-Dame, stojącego na Cité'a. Parterowe sklepy domów okolicznych zniżyły się do powierzchni piwnic, pierwsze zaś piętra zniżyły się do wysokości przyziemia.

W 1547 powódź znowu dotknęła Paryż, pochłaniając kilkadziesiąt barek i statków drobnych, stojących koło dwóch mostów „Notre-Dame” i „St. Michala”. Ten ostatni zawałił się cały, powodując upadek stojących na nim 17 domów. Największa powódź, jaką notują kroniki Paryża, nawiedziła go 4-go lipca 1615 roku; stan wody dochodził do wysokości 9 metrów 82 cent. Wody te wskutek następnych mrozów zamarzyły na grubość 3 metrów. W czasie tejakiej pływające bryty lodowe rozbiły statki, domy i obydwa mosty. W czasie tamtej

Ausrotten!

Gazety ostatnie donoszą nam o nowym zamachu hakatyzmu na kawał ziemi polskiej w Księstwie Poznańskim, mianowicie własność hr. Potulickiej dobra Potulice.

Jest to pierwszy dowód ulegalizowanego bezprawia polityki rządu niemieckiego, ujętego w formę prawa o przymusowym wywłaszczeniu polskich majątków, przyjętego przez „liberalny” parlament niemiecki.

Z wybrykami hakatyzmu godzić się musimy z konieczności tam, gdzie korzystając z przewagi fizycznej może on dyktować prawa, legalizujące bezprzekładny w dziejach narodów kulturalnych nowy rodzaj ekspropiacji bandytyzmu politycznego. Zaborczość i buta jego rozpościera się jednak i w kraju, gdzie Niemcy stanowią nieznaczny procent ludności polskiej; jeżeli obejrzemy się wokół siebie napotkamy dziesiątki takich wypadków; dość przytoczyć jako przy-

mieszkańczych w blizkości Częstochowy w Czarnym Lesie, Kuźnicy Kiedrzyńskiej i innych.

Spotyka się tam dzieci nietylko nie mówiące po polsku, lecz nie rozumiejące ani słowa polskiej mowy.

Na zapytanie, skierowane do jednego z kolonistów, jak dawno przybyli w te strony — odpowiedział— „urodziliśmy się tutaj”—on włada polskim językiem słabo, dzieci zaś zupełnie nie rozumieją, a przecież wiecie że nie leżą gdzieś pod Hanowerem, lecz otoczone są rdzennie polską ludnością.

Naród polski nigdy nie był zwolennikiem polityki silnej pięści, gdyby więc mógł i miał prawo odpowiedzieć na ulegalizowane bezprawie Niemców takimi samymi prawami, zawałałby się to uczynić, lecz bronić się trzeba i musimy przed nawałą, zagrażającą naszemu bytowi ekonomicznemu i narodowemu chociażby tylko środkami etycznymi i godziwymi, zależnymi od okoliczności w każdym poszczególnym wypadku, w stosunkach zaś z temi panami powinniśmy starać się i stosować względem nich hasło rzucone w twarz polakom przez wielkiego hakatystę—Bismarcka, niech na każdym kroku i przy każdej sposobności brzmii im w uszach twarde słowo „Ausrotten”.

Gozdawa.

Pamiętajcie o wpisach Szkolnych.

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-ola, dom własny.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

WYKONYWA RZEźBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE.

Telefon № 280

Założony w roku 1887.

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatrna 13
Telefonu № 1.

Oddział instalacji wodociągów, kanalizacji, ogrzewań centralnych i meljoracji rolnych pod kierunkiem technika specjalisty. Wszelkie roboty od najskromniejszych wykonywane będą przez sprawdzonych zdolnych monterów po cenach przystępnych. Dla reperacji stałe dyżura monterów.

